

OBSAH

Zprávy z provincie	1
Živý růženec	4
Nové knihy	5
Prosby o modlitby	6
Laická sdružení sv. Dominika	6
Nekrologium	9
Zvěstování Páně	10
Mons. D. Duka OP: Mariánská úcta – žitá mariologie	12
P. Abbrescia OP: Dominikánští laici	19
Ohlasy	24



OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko

České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5

tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného je 215 Kč.

Uzávěrka dalšího čísla: 20. 3. 2003

KALENDÁŘ AKCÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

28. - 30. 3. 2003 setkání formátorů LSsD na Sv. Hoře u Příbrami
 31. 5. 2003 pouť do Jablonného v Podještědí
 26. - 28. 9. 2003 setkání formátorů LSsD ve Vranově u Brna
 28. 10. 2003 zasedání rady vyšších představených OP v Praze
 8. 11. 2003 setkání české dominikánské rodiny v H. Králově

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

provinciál: Út 9 - 11; 14 - 16 (*kromě úterků, kdy je zasedání prov. rady*), Čt 9 - 11

KALENDÁŘ PROVINCIÁLA

28.-30.3. Olomouc – setkání s kandidáty do řádu

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Setkání týmu KS probíhají každé 3. pondělí v měsíci v klášteře sv. Jiljí v Praze. Příští setkání se koná 17. 3. 2003 od 17.00 hodin v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorně.

PRAŽSKÝ KONVENT

Pravidelné týdenní akce:

- *pondělí*
18:30 katechumenát (malá hovorna – MK)
- *úterý*
17:00-17:50 adorace v kapli sv. Zdislavy
17:00-18:30 herně-dramatický kroužek (velká hovorna – VK)
- *středa*
19:45 společenství modlitby a seminář Život v Duchu (kaple sv. Zdislavy, sakristie, kostel)
- *čtvrtek*
7:30 úklid kostela sv. Jiljí – lze domluvit i jiný termín
19:15 zkouška Scholy Dominicana (Z)
20.00 Příprava na svátosti pro dospělé (VK)
- *neděle*
16:00 presidium Mariiny legie (VK)

Další akce:

Oáza modlitby 7. - 9. 3. 2003 – víkendové duchovní cvičení pro mladé lidi (16 – 35 let) na faře v Nechvalicích. Info: <http://svetlo-zivot.cz>, e-mail mamre@svetlo-zivot.cz, O. Jan, OP nebo na nástěnce v kostele.
 10. 3. od 18:30 **Film Ježíš** (podle Lukášova evangelia) v klášteře (Husova 8). V případě zájmu lze navázat několika setkáními nad evangeliem.
 12. 3. a 26. 3. v 18.30-20.00 **schůzka dětí a mládeže** (velká hovorna)
 21. - 22. 3. **Putovní misie bratří dominikánů** do Dobříše (možno se přihlásit na pavel@op.cz)
 29. 3. **POCHOD PRO ŽIVOT** – začíná růžencem a Mši svatou ve 12.30 v chrámu Matky Boží před Týnem. Přijďte se zastat maličkých i maminek.

Setkání Laických sdružení sv. Dominika

3. pražské – pondělí 3. 3. Setkání začíná modlitbou růžence v 18.00 v kostele sv. Jiljí
 4. pražské – (1. sobota v měsíci) 1. 3. v 8.30 Rch a Mše sv. v kapli sv. Zdislavy
 5. pražské – čtvrtek 6. 3. a 20. 3. Setkání začíná modlitbou růžence v 18.00 v kostele

Přednášky:

● **Výklad biblické knihy Pláč Jeremijášův** – přednáší Mons. Dominik Duka OP, biskup královéhradecký. Ve čtvrtek 27. 3. 2003 v 19:45 v kapli sv. Zdislavy.

- Kurz aristotelsko-tomistické filosofie: **Podstatné problémy filosofie**. Každé úterý ve 20.00 hod a čtvrtek v 17.00 hod. (ident. přednáška) ve velké hovorně.

Přednáškový cyklus: SV. TOMÁŠ – TELOG VE SVĚ DOBĚ A PRO KAŽDOU DOBU

přednáší P. Tomáš Pospíšil OP

úterý 11. 3. 2003 v 19:45

v čítárně kláštera

„Život sv. Tomáše I: Od dětství
k universitě.“

Seminář – Život v Duchu

V rámci Společenství modlitby u sv. Jiljí se v postní a velikonoční době 2003 bude konat seminář „Život v Duchu“ podle P. Ernsta Sieverse. Cílem semináře je prohloubení vztahu s Bohem Otcem, Synem a Duchem svatým a s lidmi ve společenství Církve.

Obsahem semináře budou *společná setkání* (modlitba, katecheze, sdílení ve skupinkách), *3 speciální bohoslužby* (bohoslužba pokání a smíření, bohoslužba za hlubší naplnění Duchem svatým, bohoslužba rozeslání ke službě) a *každodenní osobní modlitba* nad vybranými texty Písma (alespoň 15-20min).
 KDY? Všechny středy v postní a velikonoční době vždy 19:45 – 21:45
 KDE? V kapli sv. Zdislavy

Seminář je vhodný pro všechny pokřtěné praktikující věřící (mladé lidi i dospělé), kteří trvale nežijí v těžkém hříchu, nezabývají se magií a okultismem, nejsou psychicky nemocní a mají zkušenost s nějakým společenstvím věřících.

Za společenství modlitby Vás srdečně zvou Hana Klára Mrňáková (e-mail: hana.klara@centrum.cz) a P. Jan Rajlich, OP.

Slavnostní liturgie

Popeleční středa 5. 3. v 18.30 – Při Mši sv. se udílí popelec, z Benešovského kancionálu zpívá Schola Dominicana vedená Petrem Chaloupským

Slavnost sv. Josefa – 19. 3. v 18.30 hod. – figurální Mše svatá: Fr. X. Brixi: MISSA BREVIS IN G (pro sbor, sóla, orchestr a varhany). Zpívá **Woves colegium**, diriguje: Marek Franěk

Slavnost Zvěstování Páně – 25. 3. v 18.30 – gregoriánský chorál (Schola Dominicana)
 30. 3. v 9.30 hod. – při Mši svatě zpívá italský sbor **Coro di Voci Bianche** „Villa Flaminia“

Připravujeme na prázdniny

Oáza živé církve I^o - patnáctidenní duchovní cvičení pro mladé lidi (17-35 let). Každý den rekolekce je nesen jedním růžencovým tajemstvím a je věnován důkladnému prožití některých základních pravd křesťanské víry. Termín: 25. 7. – 10. 8. 2003. Informace a přihlášky: hana.klara@centrum.cz nebo O. Jan Rajlich, Husova 8, 110 00 Praha 1

Oáza Domácí církve – patnáctidenní duchovní cvičení pro rodiny, termín 25. 7. – 10. 8. Hlídaní dětí zajištěno.

Připravujeme

4. - 6. 4. 2003 proběhne v naší farnosti seminář P. Michaela Marsche OP – „**Být prostě člověkem. Důvody a souvislosti Božího vtělení**“.

P. Michael M. je známý autor knih Uzdravování skrze svátosti a Uzdravení skrze víru. Počet účastníků semináře je omezen, a proto je třeba se na seminář předem přihlásit. Zájemci hlaste se vždy v Ne a ve St po nešporách v sakristii kostela sv. Jiljí, Husova 8, Praha 1 nebo e-mailem: sv.Jilji@op.cz

PLZEŇSKÝ KONVENT

● **adorace** – každý pátek po nešporách; během ní (podle možnosti) dominikánský kompletář

● **mše sv. pro mariánské ctitele** – každou 1. sobotu v měsíci v 8⁰⁰, po ní v zimní kapli **růženec** (radostný, bolestný a slavný)

● **latinská mše** – každou 1. neděli v měsíci v 9⁰⁰ a každé pondělí v 18⁰⁰ (výjimky vyhrazeny)

Přednášky

● **Filosofie** – téma *Podstatné problémy filozofie* přednáší každou 1. a 3. středu v měsíci v 19¹⁵ Jiří Fuchs.

Další akce

● **PEC** – klub mládeže na téma *duhovní život* každý čtvrtek od 19¹⁵ pod presbytářem kostela

● **ZaHraDA** – odpolední klub pro děti každý pátek od 15⁰⁰

● **Schola cantorum R.S.R** – chorál – zkoušky každé úterý od 20⁰⁰ do 21⁰⁰

● **Schola** – zpěv při nedělní mši sv. v 9⁰⁰ zkouší půl hod. přede mší

● **UCHO** – společenství mladých jednou za měsíc v pátek od 19¹⁵ Peci

● **Tocata** – benefiční CD pro údržbu zdejších varhan za 180,- Kč – na varhany u P. Marie Růžencové v Plzni hraje Dr. Jiří Liška

● na Popeleční středu 5. 3. svolává farní charita u PMR do zimní kaple **modlitební shromáždění**

● v úterý 25. 3. v 16⁰⁰ **schůzka terciářů**

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

4. 3. Fr. Cyprián Suchánek
6. 3. Fr. Bartoloměj Kulhavý
6. 3. S. M. Diana Kopřivová
15. 3. S. M. Česlava Talafantová
15. 3. S. M. Edita Mendelová
23. 3. Fr. Bernard Špaček
25. 3. S. M. Libuše Šedivá

OLOMOUCKÝ KONVENT

pokračování kursu Základy teologie, II. Tajemství Božího nitra; každé úterý v 19:30 v sále kláštera (vchod ze Slovenské ulice); přednáší P. Romuald Štěpán Rob O.P.

Čtvrteční přednášky u dominikánů

I. čtvrtek (6. března, 3. dubna, 8. května a 5. června 2003) cyklus přednášek

Úvod do studia sv. Tomáše Akvinského přednáší P. Štěpán M. Filip O.P.

II. čtvrtek (13. března, 10. dubna, 15. května, a 12. června 2003)

cyklus přednášek **Církev a stát** přednáší P. Damián Němec O.P.

III. čtvrtek (20. března, 22. května a 19. června 2003)

cyklus **Katecheze o modlitbě** přednáší P. Antonín Krasucký O.P.

IV. čtvrtek (27. března, 24. dubna, 29. května a 26. června 2003)

cyklus přednášek **Zjevení – Církev – víra. Kapitoly z fundamentální teologie** přednáší P. Tomáš Pospíšil O.P.

Cyklus přednášek Jiřího Fuchse

Úvod do filosofie

každá druhá středa v měsíci (12. března, 9. dubna, 14. května a 11. června 2003).

Všechny přednášky se uskuteční od 19:30 hod. v přednáškovém sále kláštera (vchod ze Slovenské ulice 14).

29. narozeniny
82. narozeniny
34. narozeniny
61. narozeniny
38. narozeniny
49. narozeniny
91. narozeniny

*BLA
HO
PŘE
JE
ME!*

DOMINIKÁNSKÉ MISIE

1. Letní misie: Toužim 9. – 17. srpna 2003

2. Putovní misie: Dobříš 21. – 22. 3. 2003

Misionáři, hlase se!

fr. P. Pavel Mayer OP, Kazatelské středisko, Husova 8, 110 00 Praha 1
e-mail: pavel@op.cz, tel. 602 858 800

ŽIVÝ RŮŽENEC

Milí bratři a sestry,

na setkání české dominikánské rodiny v listopadu loňského roku se ukázala chvályhodná touha odpovědět na výzvu Svatého otce. Mám na mysli výzvu k modlitbě posvátného růžence za mír a za rodiny. Tato touha je dokonce zapsána jako součást pozdravu našemu Magistru Carlosi A. Costovi, v němž jsme se zavázali k modlitbě živého růžence. Obracím se proto na vás, abychom uskutečnili svůj slib a dali možnost celé dominikánské rodině zapojit se do této modlitby, která má svůj původ v našem řádu.

Historie modlitby živého růžence má kořeny v růžencových bratrstvech, která zakládal v 15. století dominikán Alan de La Roche, magistr teologie a kazatel. Členkou růžencového bratrstva v Lyonu byla i Pavlína Jaricot (1799 – 1862), která je zakladatelkou modlitby živého růžence. V roce 1826 organizuje v Lyonu první skupinu živého růžence, ve které má každý člen za úkol denně se pomodlit jeden desátek. Skupinu tvořilo 15 lidí. V roce 1835 přichází Pavlína Jaricot do Říma, kde se setkává s generálním magistrem dominikánského řádu Tomášem Cipolettim a spojuje tuto iniciativu s dominikánským řádem. Toto rozhodnutí schvaluje i Svatý stolec. Po té se ujímají šíření této modlitby ve Francii dominikáni Augustin Chardon a Ondřej Pradel. Střediskem se stal konvent Jména Ježíš v Lyonu. Živý růženec se stal oblíbenou modlitbou i v našich zemích také i pro svůj charakter společné modlitby. Rádi bychom tuto tradici znovu oživilí a zveme k ní všechny, kdo jsou ochotni se zapojit k výzvě Svatého otce v tomto růžencovém roce k modlitbě za mír a rodiny.

Přihlaste se prosím na adresu: Fr. Irenej, Klášter dominikánů, Dolní Česká 3, 669 02 Znojmo. Zde bude seznam členů živého růžence a odtud vám také pošleme kartičku s jedním ze dvaceti tajemství. Dá Bůh, že vznikne i několik skupin (tzv. Růží) po dvaceti členech. Každý člen Růže se bude denně modlit svůj desátek po dobu jednoho měsíce. Prvního dne následujícího měsíce se v rámci Růže tajemství posunou. Začali bychom 1. dubna.

Těším se na vaši odezvu. Ať vás provází mateřská přímluva Panny Marie.

fr. Irenej, O.P., promotor pro růženec

NABÍDKA NAKL. KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750, <http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

De aeternitate mundi sv. Tomáše Akvinského v historické perspektivě

Tomáš Machula

Problém věčnosti světa zaměstnával lidskou mysl od počátku dějin filosofického myšlení, ve světle křesťanského zjevení byl důkladně zkoumán středověkými mysliteli a dnes se stává znovu aktuální díky novým kosmologickým teoriím. Tato kniha se jím zabývá v souvislosti s dílkem Tomáše Akvinského *De aeternitate mundi*, jehož nový překlad přináší zároveň s latinským textem. Akvinskému nejde o zodpovězení otázky, zda má svět časový počátek, či nikoliv, ale o prozkoumání daných možností filosofickými prostředky. Rovněž esej Tomáše Machuly neřeší primárně problém věčnosti světa, ale na tomto příkladě ukazuje způsob myšlení a argumentace sv. Tomáše, zařazuje ho do kontextu předcházejících i následných myšlenkových směrů a ukazuje na moderní perspektivy řešení této otázky.

Krystal OP, vyjde v březnu, brož., 80 str., cca 80 Kč

NABÍDKA KNIHKUPECTVÍ OLIVA

OLIVA

knihkupectví a galerie

nejúplnější produkce literatury a časopisů
z oblasti křesťanství, judaica,
pravoslaví.
knihy z oblasti historie a filozofie
malá prodejní galerie dřevěných plastik
a obrazů.

Adresa: Jilská 7, 110 00 Praha 1

Otevřeno: po-pá 10-18 hod.

Tel. 606 657 544

E-mail: knihy-oliva@quick.cz

Internetové knihkupectví:

<http://oliva.op.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

Daniel J. Harrington, SJ: Sacra Pagina - Evangelium podle Matouše

Sacra Pagina je vícesvazkový komentář ke knihám Nového zákona.

KN, váz., 469 str., 435 Kč

P. Ambros, L. Došková, M. Munzarová, V. Smékal, M Škrlová, J. Zachoval: Studijní texty z pastorální teologie III. - Služba nemocným

Sbírka přednášek lékařů, psychologů a teologů na aktuální témata bioetiky: euthanasie...

Refugium, brož., 53 str., 60 Kč

Marko Ivan Rupnik: O duchovním rozlišování. Cesta ke zralosti.

Refugium, brož., 101 str., 90 Kč

Sv. Terezie od Ježíše: Hrad v nitru

KN, brož., 186 str., 159 Kč

Sv. František Saleský: Úvod do zbožného života. Pojednání o pravé zbožnosti.

KN, váz., 271 str., 239 Kč

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za kazatelské středisko
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za časopis Amen
- ❖ za nemocné členy dominikánské rodiny
- ❖ za vážně nemocného syna jedné naší sestry z LSSD
- ❖ za Boží pomoc při zakládání duchovní komunity tělesně postižených mužů v Jablonném v Podještědí
- ❖ za získání vhodného zaměstnání pro bratra Lorenze z MS Trávník

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz, <http://prolife.cz>

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle ke společné modlitbě růžence a proseb za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby. Scházíme se pravidelně každý první a třetí čtvrtek v měsíci od sedmi hodin ráno a nově také každý druhý a čtvrtý čtvrtek v měsíci od čtyř hodin odpoledne před porodnicí U Apolináře v ulici Ke Karlovu na Praze 2. Příští setkání: 6. 3., 20. 3., 3. 4., 17. 4., 1. 5., 15. 5., 5. 6., 19. 6. 2003 (vždy od 7 hodin ráno) a 13. 3., 27. 3., 10. 4., 24. 4., 8. 5., 22. 5., 12. 6., 26. 6. 2003 (vždy od 16 hodin s případnou mší). Pán Bůh zaplat' všem, kteří jsou s námi spojeni v modlitbě.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SV. DOMINIKA

FORMAČNÍ SETKÁNÍ: 28. - 30. 3. 2003 Svatá Hora u Příbrami

adresa: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí Panny Marie
Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II, <http://www.svata-hora.cz>

cena pobytu: strava 100 Kč/den, ubytování 200 Kč/den – bude se platit na místě

PROGRAM

pátek

(17:00 mše sv. v kostele Nanebevzetí Panny Marie)	19:30 úvod do společné modlitby breviáře (Jan Jáchym Beneš), večerní chvály
18:00 večeře	20:30 beseda
19:00 zahájení, seznámení, org. záležitosti...	21:45 kompletář
	22:00 večerka (silentium)

<i>sobota</i>	17:30	večerní chvály
6:30 officium lectionis	18:00	večeře
7:00 mše sv. s ranními chválami	19:00	diskuse na téma Dominikánská rodina a její poslání
8:00 snídaně	20:45	kompletář
8:30 Pavel Rafael Konzbul: Vývoj v pojetí a poslání dominikánského laikátu	21:00	večerka (silentium)
10:00 káfe-pause		
10:15 Ludmila Magdalena Stajnerová: Soužití ve společenství I.	<i>neděle</i>	
11:15 Jan Jáchym Beneš: Praktické pokyny k modlitbě breviáře	7:00	officium lectionis, ranní chvály
11:45 sexta, De profundis	8:00	snídaně
12:00 oběd	8:30	lectio divina (Eva Imelda Fuchsová)
polední přestávka	9:30	tercie, De profundis
14:00 P. Efrém Jindráček OP: Prameny spirituality (lectio divina) u prvních dominikánů	9:45	káfe-pause
15:30 růženec	10:00	Ludmila Magdalena Stajnerová: Soužití ve společenství II.
16:00 S. M. Vojtěcha Beránková: <i>(téma přednášky bude upřesněno později)</i>	11:00	mše sv. v kostele Nanebevzetí Panny Marie
	12:00	oběd
	14:00	P. Pavel Mayer OP: Církev a církev
	15:30	růženec, zakončení

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS BRNO (představený Ladislav Tarsicius Malinka)

Na svátek sv. Tomáše Akvinského 28. ledna 2003 přijal v kostele sv. Michala v Brně obláčku bratr Robert Benno Štěpánek a přijal řádové jméno Aimo podle blahoslaveného bratra Taparelliho z kazatelského řádu. Pán ať ho zahrne milostmi na přimluvu všech svatých řádu kazatelského.

MS HLUK (představená Silva Villana Říhová)

Dne 14. března 2003 oslaví své 80. narozeniny naše sestra Marie Štěpánka Dufková. Vyprošujeme jí hojnost Božího požehnání a ze srdce jí blahopřejeme.

15. března 2003 si připomeneme nedožitých 80 let naší představené Marie Jiřiny Mítáčkové. Kéž jí Pán odplatí všechna starání a oběti, které přinášela.

Také prosíme o modlitby za naše nemocné sestry.

MS JIRKOV (představený František F. Hutr)

Dne 5. března 2003 se dožívá 80ti let naše sestra Marie Kateřina Jordánová. Blahopřejeme a vyprošujeme hojnost Božího požehnání.

MS PLZEŇ (představená Ladislava Kateřina Hyláková)

Životopisné povídání a zamyšlení nad odkazem sv. Tomáše Akvinského se stalo osnovou lednové schůzky. V únoru se zprostředkovaně slovem setkáme s otcem Lacordairem, francouzským znovuoobnovitelem dominikánského řádu v dobách

tamější porevoluční krize. Jako své životní pravidlo si zvolil Kříž. Sloužil spásu duší vyučováním a kázáním, vedl prostý a kající život. Proslul oddanou poslušností a hlubokou láskou k svému řádu. Jeho snahy i naplněné úsilí mohou být pro nás povzbuzením a doprovodit nás do nadcházející doby postní s příkladem pomoci ztišit se, odevzdat a i v obklopení spádu života zapnout sílu ducha a vědoměji vést své kroky k naplnění poslání.

V našem ustavičném snažení by nám mělo pomoci další setkání tzv. formační na Sváté Hoře u Příbrami poslední březnový víkend. Judita

MS TURNOV (představený Lubomír Ondřej Janků)

Dne 16. 3. 2003 se dožívá pozeňnaného věku 60ti let náš řádový asistent P. Karel Jordán Červený, kněz třetího řádu sv. Dominika. Jeho život v dominikánské spiritualitě začíná r. 1992. Po krátké době v 5. pražském sdružení a ve sdružení v Jablonném v Podještědí vzniká v kontextu snah o svatořečení Paní Zdislavy místní sdružení v Turnově a on se stává jeho prvním představeným. Zakládající členové tohoto sdružení i přes mnohá protivenství vytrvali až do dnešní doby. Fra Jordán přijal kněžské svěcení v Jablonném 8. 6. 1998 a rok na to odchází do svého nynějšího působiště v České Kamenici. I zde je věrný svému poslání, které přijal se jménem svého řádového patrona blahoslaveného Jordána Saského a obnovuje v den svátku Panny Marie Růžencové 2001 v poutní kapli Panny Marie Kamenické právě v den 430. výročí bitvy u Lepanta dominikánské růžencové bratrstvo založené zde bratry dominikány již r. 1483.

Těž oslavy se ponosou v dominikánském duchu, započnou společnou mší svatou na poděkování a poté spolu zasedneme k přátelskému setkání a modlitbě. Do dalších let vyprošujeme na přimluvu sv. Otce Dominika a sv. Paní Zdislavy dary Ducha svatého, sílu a vytrvalost. Vděční terciáři

3. PRAŽSKÉ SDRUŽENÍ (představená Eva Terezie Chaloupská)

Zveme Vás na pravidelná setkání, která se konají vždy jednou měsíčně v klášteře u sv. Jiljí: 18.00 modlitba růžence, 18.30 mše svatá, 19.15 nešpory, ~19.30 setkání v hovorně nebo zinním chóru, kde proběhne přednáška na dané téma. Prozatím dohodnuté termíny jsou: Po 3. 3. 2003. (Podrobnosti viz adresa www.laici3ps.op.cz).

5. PRAŽSKÉ SDRUŽENÍ (představená Dagmar Ester Kopecká)

Pravidelná setkání: 6. 3. (Jitka Terezie Andresová – kající pobožnost), 20. 3. (Radim Ucháč), 3. 4. (Dita Zdislava Haráková), 17. 4. (Zelený čtvrtek na Zlíchově), 15. 5. (Vojtěch Albert Borek), 29. 5., 12. 6., (26. 6. – dle dohody) 2003

Setkání se konají v klášteře sv. Jiljí; program: 18.00 modlitba růžence, 18.30 mše svatá, 19.15 nešpory, 19.30 setkání v kapli sv. Zdislavy nebo v hovorně

NEKROLOGIUM

P. Oldřich Josef Trnka OP (fra Konstanc) † 19. 1. 2003

se narodil 22. 2. 1915 v Plzni. Na kněze byl vysvěcen v roce 1938 a působil v plzeňském konventu v době druhé světové války, která znemožnila řádný chod řeholního života a mnozí bratři žili částečně mimo komunitu. To způsobilo určité odcizení se řeholi a po návratu do konventů v roce 1945 někteří bratři nebyli schopni přizpůsobit se řeholní kázni. Rovněž tak nová situace a blížící se nadvláda komunismu vyvolaly krizi v řadě povolání. Tři dominikáni kněží z naší provincie opustili řád, odmítli řeholní sliby a jako ženatí muži našli útočiště ve starokatolické církvi. Zemřelý otec Trnka nevydržel tento způsob života s vědomím apostaze, uprchl do Anglie, kde se po řadě let smířil s církví. Pracoval v duchovní správě v Londýně a stal se dokonce kazatelem ve Westminsterské katedrále. Po celou dobu jeho působení měl touhu po návratu do řehole. V roce 1965 žádal o milost a přijetí do dominikánského řádu. Bylo mu vyhověno, aby se stal členem III. řádu. Na začátku 70. let byl také po kajícím životě navržen jako kandidát na pomocného biskupa. Znovu se obrátil na generální kurií a římskou kongregaci s prosbou, aby namísto jmenování biskupem mohl být přijat do společenství bratří. Tato žádost nebyla naplněna, a tak bratr Konstanc (J. Trnka) do konce života horlivě působil na předměstí Londýna jako správce farnosti s právem nosit dominikánský hábit. Po celá léta udržoval písemný kontakt s tehdejšími provinciálem otcem Ambrožem a otcem Zdislavem Varaďou. Z jeho dopisů vane pokora pokání a láska k řádu. Ať svatý Antonín Neyrot OP svou přimlouvou doprovodí našeho bratra Konstance do náruče svatého Dominika a Panny Marie. Pater Oldřich Josef Trnka OP (fra Konstanc) zemřel 19. ledna 2003 v Londýně. R. I. P.

Fra ☩ Dominik Duka OP

1. března 1953

zemřel na Moravci **P. Felix Svoboda**. Narodil se 1. dubna 1873 ve Strážnici na Moravě, sliby složil 4. září 1894 v Olomouci, na kněze byl ordinován 17. července 1898 ve Štýrském Hradci. Působil jako kaplan ve Znojmě a v Praze, byl převorem v Litoměřicích, syndikem v Olomouci a Znojmě, kazatelem a superiorem v Uherském Brodě a pak znovu v Litoměřicích. V roce 1950 byl převezen do Charitního domova na Moravci, kde je i pohřben. Ať odpočívá v pokoji.

30. března 1968

zemřel v Domově důchodců v Milešově u Litoměřic bratr spolupracovník **Marian Červený**. Narodil se 19. dubna 1879 v Havřicích u Uherského Brodu, sliby složil

27. září 1905 ve Štýrském Hradci. Sloužil Bohu v Litoměřicích, Štýrském Hradci, Olomouci a Třeboni. Pohřben je na místním hřbitově v Milešově. Ať odpočívá v pokoji.

30. března 1993

zemřel v Popradě na Slovensku **P. Henrich Kuřha**. Narodil se 5. srpna 1929, vystudoval pedagogickou fakultu a působil jako učitel. Do řádu vstoupil tajně v roce 1977 a řeholní sliby složil 11. března 1979. Na kněze byl opět tajně vysvěcen 21. října 1983. Teprve po pádu komunistické totality směl veřejně vystoupit jako kněz a řeholník. Pro nemoc zůstal ve svém bytě a vypomáhal v Popradě a okolí v duchovní správě. Pohřben je v Brestove. Ať odpočívá v pokoji.

Zvěstování Páně

Jako Advent je přerušen slavností početí Panny Marie, tak půst přerušuje slavnost početí Krista, Božího Syna. Před Vánocemi slavíme ničím neposkvřený počátek života Matky, před Velikonocemi zase Božský počátek života jejího Božského Syna.

Slavnost Zvěstování Páně nám připomíná událost, kdy byl archanděl Gabriel poslán k Panně Marii do Nazareta, aby jí zvěstoval, že je vyvolena stát se Matkou Božího Syna. Když tento Boží úradek přijala, hned se stalo to, co jí anděl pověděl: Počneš Syna – a bude nazván Syn Boží.

Oslavujeme veliké tajemství Vtělení, které je spolu s tajemstvím Vykoupení tím největším dílem Boží moudrosti, slitování, milosrdenství a lásky. Svatý Lev Veliký tajemství Vtělení popisuje slovy: *Pán celého tvorstva ponechal ve stínu nesmírnost své velebnosti a vzal na sebe přirozenost otrocka ... Jako se v něm Božská přirozenost nemění slitováním, tak v něm není lidská přirozenost pohlcena důstojností ... Je Bůh tím, že „na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh“. Je člověk tím, že „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“.*

Jak toto tajemství oslavujeme? Slavnost Zvěstování Páně není sice zasvěceným svátkem, a to nejen u nás, kde máme pouze dva z deseti zasvěcených svátků přikázané, ale není ani mezi zasvěcenými svátky platnými pro celou Církev (máme tak alespoň možnost prokázat míru své osobní úcty k tomuto

tajemství). Přesto toto tajemství oslavujeme něčím zvláštním: kněz a spolu s ním celé shromáždění věřících při slovech Nicejsko-cařihradského vyznání víry „Přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem“ pokleká. Tímto vnějším úkonem zbožnosti uctívá a zároveň vyznává tajemství Božího Vtělení. Podobně se to dnes děje už jen o slavnosti Božího Narození, kdy se vtělené Boží Slovo stává viditelně přítomné na tomto světě. Dříve kněz při těchto slovech Kréda poklekal vždycky a navíc ještě poklekal, když po mši sv. recitoval Janův Prolog (Jan 1, 1nn: Na počátku bylo Slovo...) a došel ke slovům: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“. Dnes už takový příklad vnějších projevů úcty k tajemství Vtělení před sebou nemáme. Že by to byl důvod, proč i ta předepsaná úklona už vůbec není hluboká a vlastně skoro zaniká v pouhém skromném pokývání hlavou a někde ani to?!

Alespoň o slavnosti Zvěstování (a Narození) zůstává Církvi předepsáno pokleknutí a tak se nám připomíná, jaká úcta náleží tomuto tajemství. Tak nám snad bude snadnější ta hluboká úklona, kterou tomuto tajemství dlužíme v jiné dny, kdy se při mši sv. recituje Krédo.

Tajemství Vtělení vzpomínáme ve svých modlitbách daleko častěji, než si snad uvědomujeme. V modlitbě *Anděl Páně* říkáme: *A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*; ve *Věřím v Boha* se zas modlíme: *...jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny...* a samotná modlitba *Zdravas Maria* je vlastně modlitba „andělského pozdravení“ při němž se Bůh vtělil – stal se člověkem.

V této době postní toho můžeme využít, abychom tajemství Vtělení Božího Syna věnovali daleko více prostoru – vždyť které z Božích děl je tak vznešené jako dílo Vtělení coby počátek díla Vykoupení?

-fC-

Není divu, že když Maria slyšela andělův pozdrav, byla „ohromena“. Přiblížení živého Boha vzbuzuje svatý úlek. Archandělova slova ji postavila před nezapomenutelné božské tajemství. O tomto tajemství je třeba stále rozjímat a hloubat o něm. Je dost silné, aby vyplnilo nejen život, ale celou věčnost. (Jan Pavel II.)

Ve dnech 17. – 19. února 2003 se v Novém Adalbertinu v Hradci Králové konala konference o Panně Marii – Matce Ježíšově s účastí přednášejících všech teologických fakult české a moravské provincie a za přítomnosti kněží i laiků nejen královéhradecké diecéze (celkem cca 180 účastníků). Bylo zde také několik bratří dominikánů a v závěru konference přednesl svůj příspěvek otec biskup Dominik Duka OP o mariánské úctě – žité mariologii. Záznam jeho přednášky vám nyní nabízíme.

Na podzim 14. října 2003 bude v Novém Adalbertinu další konference o mariánské úctě v umění. Všichni jsou srdečně zváni.

Mons. Dominik Duka OP MARIÁNSKÁ ÚCTA – ŽITÁ MARIOLOGIE

Pět roků cestuji po diecézi, seznámil jsem se s řadou poutních míst a byl jsem konfrontován se skutečností, že jsou tu mariánská poutní místa, která vypovídají o důležitých momentech historie tohoto kraje, ale jsou tu také mariánská poutní místa, která k nám hovoří zcela lidovou mluvou a někomu to může připadat jako pohádkový příběh.

Máme-li hovořit o mariánské úctě a o žité mariologii, pak je třeba připomenout to, co bylo řečeno ústy odborných teologů v oblasti mariologie, dogmatiky. Jsou to čtyři mariánská dogmata. Tato čtveřice formuje náš vztah k Panně Marii.

Matka Boží, dogma ohlášené na Efezském koncilu v r. 431.

Ustavičná Panna – prohlášení druhého cařihradského koncilu v r. 553.

Neposkvrněné Početí – bula papeže Pia IX. z r. 1854.

Nanebevzetí – bula Pia XII. z r. 1950.

Chtěl bych vám doporučit brožuru *Mariánské zrcadlo* od Dr. Martina Weise z Teologické fakulty JU v Českých Budějovicích, který v této publikaci na straně 58 připomíná šest základních důvodů mariánské úcty, jak je zformuloval v rozhovoru se slavným italským novinářem Vittoriem Messorim kardinál Josef Ratzinger. Poslední referát zazněl o vztahu pastorální teologie k tomuto tématu, které jako určitý obor jako univerzitní disciplína bezesporu potřebuje studium. Hovoříme-li ale o mariánské úctě a mariologii, je třeba si uvědomit, že naši věřící nemohli být v minulých staletích formováni četbou teologických spisů. Počet lidí, kteří neuměli číst a psát byl převažující až do 18. století. A proto hovoříme-li o mariánské úctě a o mariologii v perspektivě života církve, tak je třeba si uvědomit, že tím základním výpovědním nástrojem pro zprostředkování mariologie bylo umění – obrazy, sochy, písně.

Myslím, že je to jeden z velkých nedostatků současné teologie, která zapomíná na to, že tato vědecká disciplína byla formulována už na slavné salamanské univerzitě v 16. století Melchiorem Canem, který liturgické umění označuje za jeden ze zdrojů teologického poznání. Uvědomme si, že náhodní lidé se v kostele zeptají: ‚Který je to svatý?‘, Co znamená tento mariánský obraz?‘ ...Pokrčíme rameny, nebo diplomaticky vybruslíme tím, že něco řekneme. Zmínil jsem poutní místa. – Nejhorší literatura o poutních místech je vědecká literatura dvacátého století. Nesmíme ve zmínkách o poutních místech vynechat žádnou legendu, žádnou tradici, protože jinak neporozumíme poutnímu místu i jeho významu! Poutní místa jsou úzce spjata s obrazem, (s milostným obrazem), s milostnou soškou. Ale všimněme si, že poutní místa nebyla na počátku christianizace. Antická církev neznala poutní místa. Ta se objevují až v raném středověku a to už jsme fakticky v době *druhé evangelizace*, která nebyla evangelizací od úst k ústům. Nebyla to evangelizace rozhodnutí a svobodného přijetí víry. Byla to evangelizace, která oslovila vladyky, knížete a ten se rozhodl, a tak se rozhodli všichni. A tak jako v patriarchální nebo matriarchální společnosti rozhodne otec nebo matka, že se pojedou na výlet nebo na pouť a celá rodina, pokud není úplně zkažena „liberálními vlivy“ dospívajících dětí, přijme toto rozhodnutí, a nemá pocit, že by byla zbavována svobody.

Nemůžeme také hovořit o mariánských poutních místech jako o nejstarších. Přicházejí později. Proč? Přítomnost Panny Marie v liturgii církve, v její bohoslužbě byla v každé kapliče v každém kostele, kde se liturgie slavila. Později se začínají objevovat obrazy Panny Marie. Nejstarší zobrazení, jak víme, není z Východu, ale je to Řím, kde v katakombách sv. Priscily nalézáme nejstarší zpodobnění Panny Marie. Prorok Izaiáš se svítkem 7. kapitoly: „Hle, Panna počne a porodí Syna.“ ukazuje na Matku, Pannu Marii, která drží dítě Ježíše. Všimněme si, že tento obraz vypráví také o dvou nejstarších mariánských dogmatech naší církve. To je mateřství a panenství. Byla zde zmiňována slovníková teologická práce, která vyšla v českém překladu v Matici cyrilometodějské pod názvem *Učení o Marii*. Autor W. Beinert nám připomíná jeden moment – oslovení „Matka Boží“. To není termín, který použil koncil a který používala církev v celé historii. Nejde o termín „Matka Boží“, ale „*Theotokos*“, tzn. „*Bohorodička*“. Teolog nás žádá, abychom tento termín podrželi a neodstraňovali. A rovněž tak prosím, abychom se nesnažili odstranit termín *Panna Maria*. Nemusíme se ho zříkat.

Uvědomme si, že znázornění Panny Marie s Ježíškem, obraz Bohorodičky byl nejstarší teologickou příručkou, kterou četli věřící. Tento obraz má přiblížit lidem tajemství narození. Když Efezský koncil formuluje dogma o Bohorodičce, tak odpovídá na tuto nesnadnou otázku. Dějiny prvních sedmi koncilů i jakýkoliv článek o nich v knize či v časopisech je pro dnešní dobu opravdu nesmírně důležitý. I pro nás je důležité uvědomit si, že v Církvi má existovat prostor, kde si můžeme položit otázku. Umění si bylo vědomo, že je nástrojem předávání poselství a na těchto zobrazeních Bohorodičky s Kristem nacházíte něco, co formovalo naše dějiny, naši civilizaci a náboženský život.

Jaký byl vztah našich slovanských předků k dětem, k ženě? Byl strašný. Ale byla to mariánská úcta, která vrátila ženě jako matce její místo. Bohorodička se svým dítětem naučila celý náš prostor novému přístupu k dítěti. Diskuse o panenství byla nesmírně důležitá pro ochranu nenarozeného života, pro uvědomování si těchto otázek. Vývoj pojetí panenství nese v sobě druhý prvek, který pak formuje život věřících v našich dějinách. Víme, že pro patriarchální společnost bylo dítě požehnáním. Dítě zajišťovalo chod domu a také stáří, dávalo také důležitou roli a úctu ženě. Dogma o panenství Panny Marie nutilo naši společnost (křesťanskou Evropu), aby hleděli na ženu novým zorným úhlem. Víme, že s růstem kultu Panny Marie se také mění postavení ženy v křesťanské středověké společnosti. A díky křížáckým výpravám, kdy 800 křížáků (mužů a žen) dobylo Jeruzalém, vrací se žena do Evropy v novém postavení.

Ovšem panenství Panny Marie má ještě jeden rozměr, na který současná církev zapomíná. Panenství Panny Marie stojí v té dlouhé linii: Panna Maria – dcera Adamova – dcera Abraháma – Matka věřících. Protože právě panenství Panny Marie je ono hluboké spočinutí v jistotě, že vše záleží na Boží pomoci. Vše záleží na Božím rozhodnutí. V této rovině stojí slova církevní učitelky sv. Terezie z Avily. „Dios solo basta!“

Jestliže se církev vzdá tohoto postoje panenství, tak zanikne.

V dnešní situaci rozvrácení struktur, která hrozí zánikem i dnešnímu uspořádání státu a naše existence i existence demokracie je zasažena obavou z diktatury, patříme na neúctu k člověku. Uvědomme si, že tato Panna z Nazareta hovoří s Bohem, s jeho poslem a říká své ano. Tento moment zobrazení Zvěstování, to je druhý bod při zpodobňování Panny Marie, dívky, ke které přichází anděl, který se jí klaní, vzdává jí úctu, nese jí poselství a čeká na její svobodné rozhodnutí.

V tomto kontextu mariánské úcty se vyvinula středověká demokracie. Cisterciáci, po nich františkáni a dominikáni mohli vytvořit svou demokratickou strukturu jen v tomto svobodném prostředí, ne v jiném. Dogmata o neposkvrněném početí a o nanebevzetí, jsou velice mladá. Víme, že se o ně vedl zápas. Nauka o neposkvrněném početí nastupuje v okamžiku, který byl připraven předchozím vývojem. První zobrazení Panny Marie *Immaculaty* je bez zobrazení Krista. Neukazuje vztah k snoubenci, k Duchu svatému, ale Panna Maria zde stojí v plné síle vznešenosti, velikosti a své osobní důstojnosti. To je obraz Murillův. Jsou to také *Immaculaty* na sloupech v našich městech. Prosim, varujte se toho neustálého používání výrazu „morové sloupy“ v souvislosti se sloupy mariánskými, protože Panna Maria často nemá s morem nic společného. I zde v Hradci Králové město zachránil od moru sv. Kliment. To, že je někde mariánský sloup spojen s morovou ránou, je jen jistá souhra. Ale základním poselstvím mariánských sloupů je Vestfálský mír v r. 1648 a zasvěcení místa Panně Marii *Immaculatě*. Uvědomme si, že *Immaculata* vystupuje v kontextu těch nejnešťastnějších dějin křesťanstva. Tím nejhlubším poklesem byla třicetiletá válka (1618 – 1648), vedená na základě principu „čí vláda, toho náboženství“. A to je absolutní výsměch přirozenému právu. Absolutní výsměch celé křesťanské tradici. Proto byl Vestfálský mír opravdu Boží dar, který do této země vstupuje s *Immaculátou*. Válka přináší zpusťování, ne jen vypálení domů a kostelů, ale i zpusťování lidských srdcí. Na válku vždycky doplatí nejvíce ti bezbranní a slabší. A proto také vždycky na válku doplatí nejvíce děti, a možná ještě víc ženy a matky. Znásilňování, to není jen problém Bosny a Hercegoviny XX. století, ale to byl i problém třicetileté války. Žoldněř byl na obou stranách konfrontován s *Immaculátou*. Zcela jistě, že by stálo za to, hovořit i o dějinách bitvy na Bílé hoře.

Podobně je to i s dogmatem o nanebevzetí. Skutečnosti, že bylo deklarováno až v roce 1950, čím jsme starší, tím tomu více rozumíme. Myslím, že nikdo lépe nevystihl tento krok Pia XII. než známý anglický romanopisec Graham Green ve svých *Paradoxech křesťanství*, kdy vidí v tomto prohlášení právě ono vyzvednutí Panny Marie, naší sestry, „člověka“, jehož důstojnost byla zašlapána druhou světovou válkou. V padesátých letech se naplno odstartovává jedna velká genocida lidské důstojnosti. To, co jsme mohli vidět v Bosně a Hercegovině, to všechno bylo možné jedině proto, že zde bylo XX. století se svou hnědou a rudou diktaturou, které nemají k člověku žádnou úctu. Myslím, že to bude největší kříž pastorální teologie, jak hovořit o člověku, o jeho důstojnosti, o jeho významu. Co je člověk? – po diktatuře komunismu,

po ruských gulacích? Je třeba pochopit tuto souvislost. Do takovéto situace vstupuje ona, Nanebevzatá. Vstupuje na nebe s námi. *Immaculata*, kterou namaloval Murillo, mohla být namalována v zemi, kde poprvé došlo k prohlášení lidských práv. Kdy Francisco da Vittoria mohl napsat: „Nikdo se nerodí otrokem.“ Mohl zpochybnit právo vlastní země, kolonizovat Latinskou Ameriku. To, že k nám pak přichází zpětně otázka lidských práv přes Spojené státy je už jen oklika. Ale vše začalo tam, v zemi *Immaculaty*, ve Španělsku. Grotius v Lovani se učil těmto lidským právům, protože žil pod španělskou korunou. On předává tento signál dál anglosasům, kteří se sami museli konfrontovat s tím, co je vztah k člověku v době velké kolonizace 18. a 19. století.

Jestliže mezi nejautentičtější projevy mariánské úcty a zbožnosti patří chvalozpěv *Magnifikat*, pak je zapotřebí takto číst i celou mariánskou ikonografii. Ale chci si všimnout, jak se tímto způsobem chvalozpěv promítá do celých dějin mariánské úcty. V konfrontaci s mariologií v životě církve, v životě společnosti, ale i v našem životě.

Byla zde citována 8. kapitola konstituce *Lumen Gentium* i adhortace Pavla VI. *Marialis cultus*. Je třeba říci, že tyto dokumenty nám připomínají společně s šesti body kardinála Ratzingera jakési vtělení Panny Marie do dějin spásy. To mějme na paměti, když navštěvujeme poutní místa. Mariánská úcta a mariánské obrazy do našich dějin vstupují zjednodušeně a symbolicky se sv. Cyrilem a Metodějem. *Paladium* země české je však připisováno až samotnému svatému Lukášovi. Sv. Cyril a Metoděj k nám přichází z Cařihradu, a to v době, kdy toto město prožilo jedno z nejtěžších období svých dějin. V době, kdy ruská vojska obklopila Cařihrad. Patriarcha Fotios, učitel sv. Cyrila, bere ostatek mariánského pláště a ikonu a obchází hradby. – Rusové Cařihrad nedobyli. Naopak duchovně byli Cařihradem dobytí za stodvacet dva let, kdy svatý Vladimír přijímá křest v Kyjevě.

Když dnes použijeme slovo *paladium*, přiznejme si, kdo z nás by dokázal vysvětlit obsah a dějiny tohoto slova? Proto si také neuvědomujeme, že hlavním českým poutním místem je Stará Boleslav, mariánské poutní místo, kde se uchovává *Palladium* země české.

Když putujete po poutních místech a sledujete mariánskou úctu, vidíte, že jsou vždy spojena s pomocí Panny Marie: Panna Maria Pomocnice křesťanů, nazývaná Panna Maria Passovská (podle původu obrazu) – záchrana před Turky; růžencový obraz – vítězství v bitvě u Lepanta v r. 1571. To byly chvíle, kdy Evropa a naše národy bojovaly o své přežití. Zcela jistě naši předkové vyčetli: Ano, ona je naší Matkou, ona je naší ochránkyní, ona je naší

jedinou královnou. Proto se země zasvěcovala Panně Marii, to nebyl projev triumfalismu, byl to projev hledání pomoci a ochrany.

Na druhé straně vidíme, že tato poutní místa mají historickou legendu, svůj původ v příběhu, který nám skutečně připomene folklór, to, co bychom nazvali lidovým příběhem. V naší diecézi připomenu jen Rokoli. Děvčátko zabloudí v lese a mariánská píseň jí pomáhá, aby našla cestu z lesa ven.

O čem vypovídají tato poutní místa? Co znamená mariologie poutních míst? Jednoduše řečeno: i naše dějiny, dějiny každého člověka, jsou dějinami spásy. Poutní místa vypovídají o tomtéž, jako předchozí dogmata. Bohu záleží i na té malé holčičce, která zabloudila v Rokoli v lese. To proto, že Bůh svou lásku projevil i dívce Marii z Nazareta. Pověřil ji tím velkým spásným údělem. V tomto smyslu je zapotřebí číst dějiny poutních míst, právě pod tím zorným úhlem mariologie, pod zorným úhlem dějin spásy a vykoupení. Pak pochopíme, najednou pocítíme sílu těchto mariánských poutních míst.

Samotná poutní místa však sehrála ještě další důležitou úlohu. Byla nejen místem, kde se setkávali naši předkové s Bohorodičkou, s Pannou, s Immakulátou, s Nanebevzatou, ale byla to také místa christianizace. Jak ve středověku, tak v době barokní jsme nebyli schopni tuto christianizaci nebo rekatolizaci provést plošně, protože nám chyběly knihy, chyběly nám prostředky. Poutní místa se stala místy, kam lidé přicházeli, tam se setkávali s určitou liturgickou formou na vysoké úrovni (řečeno ústy dnešních liturgistů). Zde se setkávali s kázáními, která představovala velkou teologickou i literární hodnotu. Zde se setkávali se zpovědníky, s velkou duchovní praxí vedení a doprovázení. Žili z těchto setkání, protože často se nedostali nikam, než na tu pouť. Kladu otázku i nám, zda přiměřená obnova těchto poutních míst, není také šancí pro obnovu evangelizace?

Mariánskou úctu či mariánskou zbožnost si nedokážeme představit bez dvou základních modliteb: Anděl Páně a růžence. Obě tyto modlitby, jak víme, jsou právě spojeny s rozhodujícími momenty dějin spásy. Jsou to skutečně katechismy, minidogmatiky.

Hovořím-li o důstojnosti člověka, ptám-li se na vztah Bůh – člověk a pomodlím se modlitbu Anděl Páně, dostal jsem odpověď. Chci-li si uvědomit spásný Boží čin v Ježíši Kristu, jak ho líčí hymnus v listu Filipánům o ponížení, umučení a vzkříšení, pak se pomodlím růženec. Přidáním tajemství světla Svatý otec udělal totéž, co udělal sv. Tomáš Akvinský. Když si uvědomil, že vynechal v sumě důležité momenty z Ježíšova života, probírá je zvlášť, protože nebylo snadné dostat je do určitého konceptu. Uvědo-

mujeme si, že toto doplnění je nesmírně důležité tím, že nám roste ono hluboké vědomí, že křesťanství není filosofie, ani čistá teologie, ideologie, ale křesťanství je skutečnost Boha, který se stal člověkem a který vždy vstupuje do dějin a do života člověka pro jeho záchranu. A to myslím, že není úplně samozřejmé.

Když jsem připomněl, že v těch minulých staletích a generacích bylo třeba komunikovat jiným způsobem než pomocí knih, položím ještě poslední otázku: Jakým způsobem komunikovat dnes, kdy lidé umějí číst, ale nechťejí? Umění, právě naše náboženské umění se spojilo s kýčem a sériovou výrobou. Když sledujete obrazy a celé výtvarné umění, vidíte, že každá epocha se také v umění snažila odpovědět na otázky. Ale kýč na nic neodpovídá. Kýč jenom kopíruje. On se nám může líbit, ale je plochý. Neosloví. Dívejme se někdy na moderní umění, na moderní umělce, kteří se snaží poprat s tématem a hledají řešení. Mám v blízkosti dva obrazy o Bohorodičce, které moderní umělec sám, nejso křesťan, se snaží přetlumočit dnešnímu člověku a přitom respektuje, že Panna Maria je Bohorodička, že přichází Kristus na svět Božím zásahem. Ale klade si otázky, které si možná bude klást i teolog, otázky, které patří do ontologie, ale lidé nemají ontologické vzdělání. Otec Aleš Opatrný upozornil na určitou mělkost teologických projevů některých forem mariánské úcty. Mějme na paměti, že jsme v situaci, kdy teologické vzdělání většiny věřících je mnohem menší, než bylo v 18. a 19. století. Pro velkou část i pokřtěných dětí je dnes vlastně kostel, jeho prostor, jeho výzdoba, první a někdy i poslední komunikací s křesťanstvím. Pochopme, že mariánská úcta a její projevy jsou skutečně důležité právě v dnešní době a nesmíme zůstat jenom v tom, co bylo řečeno o minulosti. Ještě bych rád připomenul jednu důležitou skutečnost. To, že putování Panny Marie Nazaretské v Jubilejním roce 2000 bylo druhým největším shromážděním katolíků od oslav svato-vojtěšských v r. 1947, o něčem vypovídá. My skutečně potřebujeme poutě. A směle řeknu: ‚Kdo je proti poutím, církvi neprospívá.‘ Potřebujeme dobré poutě. Potřebujeme svou víru projevit. Ptáme se, jestli máme či nemáme vstupovat do Evropské Unie. Pak se musíme ale zeptat, jestli máme chuť se také poprat o své křesťanství? Jinak nám budou vládnout ti, kteří se shromáždí na náměstích celého světa. My nemusíme chodit nazí. Ale přiznejme se ke své víře a vyznejme: ‚Jsme zde a máme práva jako ostatní.‘ O tom byly a jsou mariánské pouti a poutní místa. Děkuji za pozornost.

DOMINIKÁNŠTÍ LAICI

Dominik Maria Abbrescia OP

II. LAICI SVATÉHO DOMINIKA, POVOLÁNÍM LIDÉ PODLE EVANGELIA PODLE ZPŮSOBU SVATÉHO DOMINIKA

POVOLÁNÍ K EVANGELNÍMU ŽIVOTU PODLE SVATÉHO DOMINIKA

I pro laiky jejich život ve světě představuje nekonečnou stupnici situací: jsou tu laici, kteří zůstávají ve světě spojeni s církví a jiný způsob života nevolí, a laici, kteří se cítí od Ducha povoláni k nové volbě života, již vyzkoušeného, organizovaného, navrhovaného od ostatních, i když také oni zůstávají ve světě.

V druhém případě jde o nové pravé a vlastní povolání, s kterým se Duch obrací a které naplňuje způsoby velmi různými a někdy nepředstavitelnými: setkání, zkušenost, kniha, nenadálé osvícení, událost. To vše nám může dát pocit, že jde o náhodu, avšak není tomu tak pro Ducha, který umí skrývat pod zdáním náhody svůj plán s námi:

Vítr vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha (Jn 3, 8).

Tímto tajemným spojením událostí a zkušeností jsou někteří laici povoláni, aby si zvolili evangelní život způsobem svatého Dominika. Jistě, toto nové povolání předpokládá více či méně vědomou spřízněnost s duchem svatého Dominika, spřízněnost, v které je alespoň v možnosti sklon sdílet s ním jeho chápání života.

Jistě, toto vše je tajemství, které uniká rozboru příčin, které jsou na počátku a v základě; tajemství, které nemá odpověď, tajemství, které se potvrzuje samo a neospravedlňuje se ani vzdáleně, ani blízce. Toto tajemství přijímáme nebo ho odmítáme. Nemůžeme o něm diskutovat nebo ho rozebírat: tajemství uchová- váme v jasném i temném mlčení víry, přijímáme ho, abychom se nechali strhnout jeho tajemným plánem s námi. Tajemství každého povolání je vírou, která se proměňuje v důvěru, důvěrou, která se proměňuje v odevzdanost. Dominikánské povolání je tedy chvílí milosti, darem, kterým Duch chce udělat z povolání *dítě svatého Dominika v Pánu* (Munio de Zamora, Řehole z roku 1285).

Dominikánským povoláním je laik povolán, aby se realizoval jako křesťan dospělý ve víře, jako biřmovaný ve způsobu života, který je už vyzkoušený a který navrhuje svatý Dominik. To vše vyžaduje prověrku, srovnání s životem svatého Dominika podle evangelia.

ŽIVOT SVATÉHO DOMINIKA PODLE EVANGELIA

Jordán Saský (+1237), první životopisec svatého Dominika zdůrazňuje, že *u něho bylo něco zářivějšího a podivuhodnějšího než zázraky: všude se projevoval jako muž podle evangelia ve slovech i skutcích* (Kniha o počátcích řádu).

Evangelijní duch je tedy hlavním rozměrem života a zkušeností svatého Dominika. Gerard di Frachet (+1271), první historik prvních dominikánů, dodává, že na počátku poslání svatého Dominika byla přítomna především Maria, Matka milosrdenství: Maria má soucit se světem a s hříšníky, na které se rozhněval její Syn: svou mateřskou přímluvou dosáhla od Ježíše milosrdenství pro hříšníky, a on poslal mezi lidi jako znamení milosrdenství svatého Dominika (Vitae Fratrum).

Svatý Dominik je tedy znamením milosrdenství Marie a Ježíše ve světě, a jeho život bude proto protkáno milosrdenstvím.

Evangelijní duch a milosrdenství jsou základní známky historického, duchovního a pastoračního poslání svatého Dominika.

– SPIRITUALITA, KTERÁ SE SKLÁDÁ ZE SVĚTLA A Z MILOSRDENSTVÍ

Dvě knihy vychovávají Dominika: kniha jako život, Bible, a život jako Kniha, každodenní zkušenost. Obě knihy neviditelně a skrytě řídí Duch.

Dominik se nerozhoduje nikdy sám, ale pouze tehdy, když poznal nějakým způsobem světlo Ducha skrze Slovo Boží nebo skrze události a zkušenosti. Jeho obvyklým duchovním místem je proto čekání na osvícení Ducha a hledání světla ve vztazích k němu je příznačné pro jeho protřepnou duchovní cestu.

Jako univerzitní student v Palencii (kolem 1186) Dominik odhaluje cenu Písma svatého: je to ve shodě s duchem jeho doby, protože v té době se všude projevoval rostoucí zájem o bibli, zvláště pro evangelium, a vytváří se silný směr ve zbožnosti ke Kristovu člověčenství. Život se tak stává následováním Krista. Pro Dominika se bible stává výchozím bodem jeho života:

Tak vytrvale čerpal z potůčků svatých Písem a tak dychtivě se z nich napájel, že neúnavně často beze spánku probděl celé noci ve studiu... a to, čemu se naučil, potom také konal (Libellus).

Jedna událost však dala světlo a otřásla Dominikovým srdcem: znenadání začala být strašná nouze a on byl tak otřesen pohledem na lidi, kteří umírali hladem, že bez váhání prodal své knihy a to, co za ně dostal, rozdál na almužny pro hladovějící. Po staletích i na nás ještě působí odpověď mladého Dominika:

Nechci studovat z mrtvých kůží, zatím co lidi umírají hladu! (Kanonizační proces)

Nuže, z Božího Slova a z pohledu na lidi umírající hladem, Dominik odhaluje skutečnost, která spojuje člověka s Bohem a Boha s člověkem, milosrdenství. V jeho životě se rozjasnilo: místo, kde se setkává milosrdenství Boží a milosrdenství k lidem, je srdce kněze. Rozhodl se proto pro kněžství.

V Osmě, kde se stává knězem, Dominik nalézá duchovní ovzduší inspirované rodičím se společenstvím a uzákoněné v řeholi svatého Augustina, a to je spiritualita Večeřadla. Dominik však se nakonec stává člověkem kontemplativním: *Trávil v kostele noci i dny, věnoval se nepřetržitě modlitbě ... a téměř nevycházel z kláštera* (Libellus).

Dominik jistě měl rád kontemplativní život, ale v hloubi srdce pozoroval jakýsi skrytý neklid, snad ještě viděl lidi, kteří umírali hladem, nebo snad jiné nešťastníky na těle nebo na duchu. Proto jeho kontemplativní modlitba začíná být dramatická, neklidná: *Pán mu dal zvláštní milost plakat nad hříšníky, nad zarmoucenými a nad nešťastnými. Jejich neštěstí nosil jako tíhu v hloubi srdce. Lásky k nim, která ho vnitřně spalovala, projevovala se i navenek jeho pláčem* (Libellus).

Slzy jsou pro Dominika nejen faktem psychologickým a fyziologickým, avšak také zjevují hlubokou zkušenost o Bohu a jeho zájem o lidi/bratry: projevují jeho soucit v přítomnosti Boha, aby na ně vyléval své milosrdenství, ale také jeho soucit v přítomnosti lidí, aby se snažili stát se hodnými Božího milosrdenství. Jestliže plakal, jistě to nebylo ze slabosti, ale z daru Ducha. Slzy stejně jako milosrdenství patří ke Kristovu poselství: *Blahoslavení, kdo nyní pláčete...* (Lk 6, 21) *Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni* (Mt 5, 4).

Jistě, slzy nejsou věčné, protože *tento viditelný svět pomíjí* (1 Kor 7, 31), a proto na konci času se má tento pozemský stav změnit v přítomnosti milosrdného Boha.

V době, kdy na to čekáme, *plakat s plačícími* (Řím 12, 15) je evangelijní dokonalostí, darem, charismatem Ducha.

- DOMINIKŮV JERUZALÉM

Dominik nepochybuje o své lásce ke Kristu, avšak pochybuje o tom, zda následuje Krista zcela: Kristus skutečně *zcela obětoval sám sebe, aby spasil lidi*, avšak on, Dominik, nevynaložil všechny své síly pro spásu duší:

Zvláště o to Boha často prosil, aby mu ráčil dát pravou lásku, by mohl účinně pečovat a starat se o spásu lidí. Byl totiž přesvědčen, že teprve tehdy se stane skutečným údem Kristovým, až zcela vynaloží všechny své síly k získávání duší, jako se Spasitel všech, Pán Ježíš, zcela obětoval za naši spásu (Libellus).

Dominik tedy pocíťoval, že má srdce nenaplněné, že ještě neudělal vše: Měl už zkušenost se skutky tělesného milosrdenství, které jsou dobrou příležitostí, jak mluvit k lidem o Bohu, ale jsou vždy jen zprostředkováním rozhovoru; nyní nejasně tuší, že bude mít větší účinnost ve cvičení skutků milosrdenství duchovního.

Zdá se mu tedy, že je rozdělen, a očekává světlo: očekává, že náhle přijde Duch, který mu ukáže, jak a kde se má stát *pravým a úplným údem Kristovým*. Srdce nenaplněné, avšak otevřené pro svět a očekávající světlo: v tom smyslu žilo Dominikovo srdce v Osmě v nejasnosti.

V tomto skrytém neklidu se Dominik ocitá v jistém smyslu ve stejném postavení jako apoštolé, když očekávali letnice, dříve než vyšli, aby hlásali evangelium světu. Kristus zmrtvýchvstalý, přikázal apoštolům, *aby se nevzdalovali z Jeruzaléma, ale očekávali...* (Sk 1,4). Osmá je Dominikovým Jeruzalémem a klášter jeho Večeřadlem, kde očekává příchod Ducha.

Světlo, které Dominik očekává, aby se věnoval všemi silami záchraně duší jako Kristův pravý úd, přišlo nenadále: Duch ho povolal prostřednictvím papeže Innocence III. na provensálské pláně: *Duch mi řekl, abych šel bez váhání* (Sk 11, 12), a Dominik stejně jako jeho biskup Diego de Acebes, neváhal: člověk kontemplativní se stal činným apoštolem, misionářem, putujícím kazatelem.

- VE SVĚTLE MILOSRDENSTVÍ

Dominik nyní chodil jako apoštolé: z města do města, z vesnice do vesnice, chudý, žebral od dveří ke dveřím, radoval se, *že pro Ježíšovo jméno trpí potupu*, avšak srdce měl plné radosti a jednal podle evangelia, podle Skutků apoštolů, podle svatého Pavla.

Další prvky obohacují jeho duchovní život: napodobuje nejen Krista, ale také apoštoly po letnicích; „uvádí ve skutek“ nejen evangelium, ale také Skutky apoštolů.

V Provensálsku se tedy plní jeho tajné touhy z Osmy: okruh jeho milosrdné lásky se už zdá být úplný: naprostá oddanost Kristu a lidem-bratřím.

Duch ho umístil do nové dílny milosrdenství: ne už lidé, kteří umírají hladem, avšak lidé, kteří jsou v nebezpečí, že zemřou duchovně, protože je oklamal blud. Pro Dominika získává milosrdenství nový rozměr: ne už tělo, ale duch; ne už hlad těla, ale hlad duše, pravda víry, světlo.

Osobní spojení se Světlem se stává u Dominika sdělováním Světla. Nyní je povolán osvěcovat lidi, působit, aby jim zazářila Pravda, Kristus-Pravda:

i dělení se se Světlem je skutkem milosrdenství, cestou duchovní dokonalosti pravého apoštola:

Blažený Dominik měl podivuhodný soucit s hříchy lidí. Když se přibližoval k některému městu nebo vesnici a zahlédl je už z dálky, myslil na hříchy a na ubohosti, které se v těch městech páchaly, a začal plakat... Zakoušel velký soucit s tolika dušemi, které byly tak uboze oklamány bludem (Vitae fratrum).

Právě v blízkosti města nebo vesnice, kde měl kázat, je jeho modlitba apoštolská, plná zármutku, lásky a milosrdenství:

Můj Bože, prosím tě, nehleď na mé hříchy ve chvíli, kdy vstupuji do tohoto města. Ať nevzplane tvůj hněv na lid, který v něm přebývá: nevzdaluj ho od sebe pro mé hříchy (M. D. Constant).

Večer Dominik zakončuje apoštolský den u nohou Krista Ukřižovaného: po celý den mluvil o Bohu lidem, nyní v usebranosti chrámu mluví o lidech, o všech lidech Kristu. Jako v Osmě i v Provensalsku má dar slz:

Když se modlí, nařiká tak hlasitě, že je ho všude slyšet, a volá: „PANE, SMILUJ SE NAD SVÝM LIDEM, CO SE STANE S HRÍŠNÍKY?“ Tak trávil noci beze spánku a oplakával hříchy jiných (Kanonizační proces).

Jeho život v dlouhých letech života v Provensalsku získává více jasnosti: Bůh je opravdu všechno, a Dominikům čas je naplněn jen Bohem milosrdným a jeho milosrdenstvím k lidem: MLUVIT S BOHEM A MLUVIT O BOHU, to je jeho program. Naučil se tomuto moudrému rozdělení apoštolského života od mnichů v Grandmontu a přisvojil si ho.

Dominik se tedy pohybuje ve dvou rozměrech: zabývá se *Pravdou*, která má odstranit klamy bludu, a *soucitem*. Jeho srdce chce sdělovat Pravdu: pravda, která v Dominikově pohledu je věrohodná a sdělovatelná pouze tehdy, když vychází z rozumu a prochází srdcem. Rozum a srdce, inteligence a cit, pravda a láska kráčí stále stejným krokem u Dominika, který je plně mužem i plně světcem.

Svatý Dominik je tedy kazatelem Pravdy se srdcem milosrdným: z milosrdných skutků je utkáno mnohé jeho jednání, jeho slova jsou bohatá milosrdenstvím, a jeho srdce se nevyčerpává, i když po smrti jeho biskupa Diega de Acebes (30. 12. 1206) zůstává sám, aby pokračoval v putujícím kázání.

pokračování příště
přeložila S. M. Zdislava Černá OP

Ohlasy, ohlasy, ohlasy...

Omlouvám se, že v záplavě slov se asi ztratily hlavní myšlenky mého ohlasu. Takže ještě jednou a snad jasněji:

Plně souhlasím s tím, že snad hlavním úkolem, na němž je nám uloženo pracovat, je naše osobní posvěcení, tj. snaha dosáhnout toho, aby naše osobní vůle byla co nejvíce v souladu s vůlí Boží. Jsem přesvědčena o tom, že ke splnění tohoto úkolu nám může hodně pomoci dodržování určitého řádu v životě, ale nejde-li ruku v ruce se všímavostí k potřebám bližních, může být spíš na škodu a rozhodně je v rozporu s učením sv. Dominika. Člověk žijící v těsném sepětí s větším počtem bližních (rodina, děti) přitom ke svému posvěcení mnohdy musí používat jiných prostředků než ten, jehož hlavním posláním je sloužit bližním prostřednictvím Církve (hierarchie), proto není na místě poučovat druhé z titulu své funkce, délky členství v Řádu apod. To, že se rodiče starají o materiální zabezpečení svých dětí, je možno (s malou dávkou taktu a pochopení) přirovnávat k hlodavcům či broukům, ale např. výchovu dětí, jejich vedení k Bohu apod. už určitě ne. Všeobecné úvahy (bohužel spíše poučování) o práci na vinici nám rodičům nepomohou, leda snad k pěstování sebeovládání.

Pokusila jsem se ve svém ohlasu nabídnout několik osobních zkušeností, které mně (snad) pomohly, či pomáhají ve snaze následovat příklad sv. Dominika, mrzí mě, že to tak nebylo pochopeno:

- modlitba breviáře – i za cenu toho, že je mnohdy přerušena především menšími dětmi;
- Bůh ode mne asi nechce, abych se uštvala tím, že vše strhám sama, spíš se mám učit nesmlouvavostí a důsledností při vyžadování plnění uložených úkolů;
- účast na setkání dominikánské rodiny v Hradci Králové;
- vstřícnost a pochopení účastníků rekolekce v Českém Těšíně.

Nešlo mi o polemiku, doufala jsem (asi marně), že budu inspirovat. Spolubratry a spolusestry rodiče k tomu, jak čerpat posilu pro každodenní život, případně k výměně zkušeností, bratra jáhna Mráčka k většímu pochopení pro druhé.

Asi jsem vyčerpala svůj přiděl prostoru v OPusculu na řadu let dopředu, ale kdybych snad oslovila nebo povzbudila aspoň jediného čtenáře, stálo by to za to. Pokud ne, odpusťte mi to.

Irena Jana Hlaváčová
MS Ostrava

PROVINCIÁL DOMINIKÁNŮ

P. Alvarez Kodeda OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Michaela Smrčková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
S. M. Pavla Dobalová OP
Lysolajské údolí 106/2
165 00 Praha 6; ☎ 220 923 159; ✉ monialesop@volny.cz

ŘEHOLNÍ INSTITUT ROZJÍMAVÝCH SESTER

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. brí Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S.M. Slavomíra Měříčková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
✉ dominikanky.brno@world-online.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎/fax: 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ sestrycerna@op.cz
✉ kds@op.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

MUDr. Jitka Krausová
Komenského 4, 412 01 Lito-
měřice; ☎ 416 737 960

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKA

P. Antonín Damián Nohejl
Řím.-kat. farnost Praskolesy
čp. 33, 267 54 Praskolesy
☎ 311 510 682
☎ 602 327 842
✉ adnohejl@razdva.cz

MODERÁTOR LAICKÝCH SDRUŽENÍ

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8
152 00 Praha 5
☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
Husova 8, 110 00 Praha 1
☎/fax: 224 219 685 (kancelář)
☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
výpůjčky jen do studovny:
Po a Út 10 – 14 h.
✉ oplibp@volny.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

RADIO VERITAS

P. Jan Rajlich OP
Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 218 439
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 513 329
✉ dominika@diecezhk.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim a Kateřina Ucháčovi
Hlubočepská 85/64
152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ uchac@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz
web: ain-karim.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 4
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 513 329 (sekretář)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezhk.cz

PŘÍSPĚVKY NA VYDÁVÁNÍ MĚSÍČNÍKU OPUSCULUM

122918389/0800 (ČS)
var. symbol 332

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR (spravuje Martin Rosenbaum)

kongregace.op.cz – Kongregace sester dominikánek (MR)

rozjimavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika (MR)

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika (MR)

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha (MR)

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o. (spravuje Jiří Kopecký)

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v Pražském klášteře (JK)

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha (spravuje Petr Chaloupský)

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň (spravuje fr. Cyrián Suchánek OP)

informace:

Martin M. Rosenbaum
✉ me2d@star.cz

Maria žije s očima upřenými na Krista a každé jeho slovo je pro ni pokladem: „Maria to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“ (Lk 2, 19; srov. 2, 51). Vzpomínky na Ježíše, pevně vtisštěné do jejího ducha, ji provázely za všech okolností, když ve své mysli znovu prožívala rozličné okamžiky svého života po Synově boku. Právě tyto vzpomínky jsou v jistém smyslu podstatou „růžence“, který Maria během dnů svého pozemského života neustále recitovala.

Také nyní, uprostřed radostných zpěvů v nebeském Jeruzalémě, je příčina jejich díky a její chvály stejná. Právě ona inspiruje její mateřskou péči o putující církev, ve které Maria – šířitelka evangelia – „děj“ svého vyprávění dále rozvíjí. *Maria věřícím stále znovu a znovu předkládá „tajemství“ svého Syna s přáním, aby je kontemplovali, a Kristova tajemství tak mohla prokázat veškerou svoji spasitelnou moc. Křesťanské společenství se modlitbou růžence vlastně sladuje se vzpomínkami a pohledem Mariiným.*

Díky Mariině zkušenosti je růženec *modlitbou ryze kontemplativní*. Bez tohoto rozměru by byl růženec deformován, jak to zdůrazňoval již Pavel VI.: „Bez kontempace je růženec tělem bez duše a jeho odříkávání je pak ohroženo rizikem mechanického opakování formulí, které se protíví Ježíšově napomenutí: ‘Když se modlíte, nebuďte přítom povídaví jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov’ (Mt 6, 7). Růženec svým charakterem vyžaduje klidný rytmus s přestávkami k zamyšlení, které modlící se osobě pomohou rozjímat o tajemstvích Pánova života a nazírat je skrze srdce té, jež byla Ježíši nejbližší. Potom se otevře jejich nesmírné bohatství“. (Marialis cultus, 47: AAS 66 [1974] 156)

Mariina kontempace je především *připomínáním*. Toto slovo je však třeba chápat v biblickém smyslu paměti (*zakar*), která zpřítomňuje díla vykonaná Bohem v dějinách spásy. Bible je vyprávěním spasitelných událostí, které vyvrcholily v samotném Kristu. Tyto události nejsou pouhou „minulostí“, ale jsou také „současností“ spásy. Toto zpřítomnění se zvláštním způsobem uskutečňuje v liturgii, která je „vrcholem, k němuž směřuje činnost církve, a zároveň zdrojem, z něhož vyvěrá veškerá její síla“ (Sacrosanctum Concilium, 10). Musíme však také připomenout, že „duchovní život nespočívá pouze v účasti na slavení posvátné liturgie. Křesťan je sice povolán ke společné modlitbě, ale má také vcházet do své komůrky, aby se modlil bez přestání, jak učí apoštol Pavel (srov. 1 Sol 5, 17).“ (tamtéž, 12) Růženec se svými specifickými rysy do tohoto různorodého horizontu „neustálé“ modlitby patří. Jestliže jsou liturgie, působení Kristovo a jednání církve *spásonosnými činnostmi par excellence*, je růženec jakožto rozjímání o Kristu po boku Mariině *blahodárnou kontemplací*. Stále hlubší pronikání do tajemství života Vykupitele totiž působí, že všechno, co učinil a co je v liturgii zpřítomňováno, bude opravdově přijato a bude utvářet lidskou existenci.

Jan Pavel II., Rosarium Virginis Mariae 11-13